

Årsregnskap 2017

Siva SF

Styrets årsberetning 2017

Årsregnskap 2017

Revisjonsberetning

9. april 2018

Årsregnskap
Siva – Selskapet for industrivekst SF

Org. nr. 966 703 032

Årsberetning 2017 Siva SF

Virksomhetens art og hvor den drives

Siva – Selskapet for industrivekst SF en del av det næringsrettede virkemiddelapparatet. Siva er statens virkemiddel for tilretteleggende eierskap og utvikling av bedrifter og nærings- og kunnskapsmiljø i hele landet, med et særlig ansvar for å fremme vekstkraften i distriktene.

Hovedmålet er å utløse lønnsom næringsutvikling i bedrifter og regionale nærings- og kunnskapsmiljø.

Siva har to delmål:

1. Siva skal gjennom sine eiendomsinvesteringer senke barrierer for etablering der markeds mekanismer gjør dette spesielt krevende, også for større industrielle eiendomsprosjekt.
2. Sivas innovasjonsaktiviteter skal tilrettelegge for etablering og utvikling av bedrifter i nærings og kunnskapsmiljø, og koble disse sammen i regionale, nasjonale og internasjonale nettverk.

Eiendomsvirksomheten drives gjennom det heleide datterselskapet Siva Eiendom Holding AS. Eiendomsvirksomheten er selvfinansierende og har krav til økonomisk avkastning. Innovasjonsaktiviteten finansieres gjennom tilskudd over statsbudsjettet.

Konsernet har aktivitet over hele landet. Siva arbeider gjennom partnernettsverk av næringshager og inkubatorer i tillegg til eierskap i strategisk viktige innovasjons- og eiendomsselskaper for å nå de mål selskapet har. Selskapets hovedkontor ligger i Trondheim.

Siva-konsernet består av morselskapet Siva og 18 datterselskaper. I tillegg er det eierskap i 70 tilknyttede selskaper og 37 andre selskaper med eierandel under 20 prosent.

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2017 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Rettsvisende oversikt over resultat og stilling

Inntektsført tilskudd er 209 MNOK mot 200 MNOK forrige år. Innovasjonsvirksomheten, som finansieres

med tilskudd, er balansert ved at de samlede kostnader knyttet til denne aktiviteten samsvarer med tilskuddsinntektene. Selskapet har hatt en leieinntektsøkning på 2 prosent.

Årsresultatet er på 416 MNOK, noe som er en økning fra i fjor med 338 MNOK. Selskapet har en egenkapitalandel på 30 prosent, og likviditeten er god. Økningen i årsresultat skyldes hovedsakelig realisasjon av eiendommene i Koksa Eiendom AS.

Det er ikke kostnadsført eller aktivert forsknings- og utviklingsaktivitet i årets regnskap. Det har ikke oppstått forhold etter regnskapsårets slutt som har vesentlig betydning for regnskapet.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat.

Finansiell risiko

Innovasjonsaktiviteten finansieres med tilskudd, og omfanget av aktiviteten avpasses i forhold til bevilgningene over statsbudsjettet. Det vurderes at denne aktiviteten ikke medfører finansiell risiko.

Finansiering av egenkapital til eiendomsvirksomheten er delvis gjort gjennom selskapets låneadgang i Statskassen. Anslagsbevilgning over lånebehov budsjetteres hvert år i statsbudsjettet. Sivas øvre låneramme i statskassen er 700 MNOK som er fullt utnyttet per 31.12.17. Statskasselånet utgjør tilsammen 48 % av egenkapitalen til eiendomsvirksomheten. Den finansielle risikoen er knyttet til rente- og provisjonskostnader til disse.

Eiendomsvirksomheten er eksponert for markedsrisiko gjennom gjeldssiden i balansen, og endringer i rentenivå vil påvirke konsernets kontantstrøm.

Eiendomsvirksomheten er eksponert for kredittrisiko i utleiemarkedet. Selskapet skal gjennom sitt mandat påta seg en risiko ved å investere i samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter hvor andre private investorer normalt ikke vil gå inn. Eiendomsinvesteringene skal skje over hele landet, og disse elementene gjør at konsernet er ekstra eksponert i forhold til leietakere som går

konkurs eller har økonomiske problemer. Bygg som er tilpasset en bestemt leietaker i desentrale strøk vil ha en lavere annenhåndsverdi enn i sentrale strøk, og det kan ta lengre tid å finne nye leietakere til slike anlegg.

Leiemarkedet påvirkes av makroøkonomiske endringer som endring i BNP, KPI og sysselsetting. Ledighet i porteføljen og leieendringer ved reforhandling av eksisterende kontrakter påvirker løpende kontantstrøm og kan dermed medføre likviditetsrisiko. Kontantstrømmen fra eiendomsvirksomheten er negativt påvirket av utfordringen for enkelte leietakere som har medført ledighet i enkelte bygg. Til tross for dette vurderes konsernets likviditetssituasjon å være god. Refinansieringsrisikoen knyttet til konsernets finansiering vurderes å være lav.

Strategi for styring av finansiell risiko

Konsernet har etablert et finansielt rammeverk. For industribygg er deler av renterisiko overført til leietaker gjennom leiekontrakten. Den øvrige renterisiko som faller på utleier reduseres ved aktiv bruk av rentesikringsinstrumenter. Refinansieringsrisiko knyttet til konsernets finansiering reduseres ved å inngå langsiktige låneavtaler og spre låneforfall.

Eiendomsvirksomheten er basert på utleie til et stort antall leietakere innen mange ulike bransjer over hele landet.

Konsernets likviditet plasseres i norske banker. Overskuddslikviditet ut over behov knyttet til løpende drift og planlagte investeringer plasseres delvis i norske rentefond med risikoprofil «investment grade» eller bedre.

Arbeidsmiljø

Sykefraværet er redusert til 3,4 prosent i 2017 mot 7,2 prosent foregående år. Siva vil jobbe aktivt for å nå målet om et sykefravær på under 3 prosent.

Siva har som målsetting at alle ansatte skal oppleve et godt arbeidsmiljø.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert om alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i materielle skader eller personskader.

Likestilling

Siva har som mål å være en arbeidsplass der det er full likestilling mellom kvinner og menn, og med lønns- og arbeidsvilkår som ikke diskriminerer. Selskapet hadde 42 ansatte per 31.12.2017, hvorav 23 er kvinner og 19 er menn. Sivas ledergruppe består av 5 personer, hvorav 3 er kvinner og 2 er menn.

Styret består av 4 kvinner og 4 menn.

Ytre miljø

Konsernet driver ikke aktivitet som medfører en betydelig påvirkning på det ytre miljø. I eiendomsvirksomheten kan leietakernes aktivitet medføre påvirkning av miljøet.

Samfunnsansvar

Siva har kontinuerlig fokus på etterlevelse av retningslinjer og standarder for områder som ligger under selskapets samfunnsansvar. Sivas etiske retningslinjer sammen med selskapets verdier danner grunnlag for hvordan vi opptrer i forretningspraksis og personlig adferd.

Siva forvalter offentlige midler og skal gjennom anvendelsen av disse bidra til lønnsom nærings- og regional utvikling i Norge. Sivas bidrag til verdiskaping i samfunnet skal skje gjennom utøvelse av et helhetlig, forretningsmessig samfunnsansvar.

Siva tar avstand fra alle former for korrupsjon. Siva skal motvirke korrupsjon i samsvar med norsk lov og internasjonale avtaler. Siva arbeider aktivt med å forebygge uønsket adferd, og har etablert rutiner for å sette sine ansatte i stand til å håndtere vanskelige situasjoner.

Selskap som gjennom sine representanter har deltatt i eller tilbudt motytelser som er å anse som korrupsjon ovenfor Sivas ansatte eller Sivas underleverandører, skal så fremt det ikke er brudd med annen lovgivning, ikke ha anledning til å levere varer eller tjenester til Siva eller Sivas underleverandører de påfølgende 5 år.

Normer basert på menneskerettigheter finnes i internasjonale menneskerettighetsavtaler, som er anerkjent av Norge og således gjelder for Siva. Dette

omfatter blant annet FNs menneskerettighetserklæring, standarder fra ILO, FNs Global Compact prinsipper og OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper. Siva aksepterer ingen form for diskriminering av egne ansatte, kunder eller samarbeidspartnere.

Selskapets påvirkning på det ytre klima og miljø skal baseres på prinsippet om langsiktig bærekraft. Siva

arbeider kontinuerlig med å redusere energiforbruk i konsernets bygningsmasse.

Siva ønsker å begrense tjenestereiser gjennom mer bruk av virtuelle møter. Selskapet har investert i utstyr for å tilrettelegge for dette.

Trondheim,
31.12.2017 / 09.04.2018

Styret/ledelsen for Siva – Selskapet for industrivekst SF

Elisabeth Maråk Støle
Styrets leder

Sverre Narvesen
Styrets nestleder

Morten Henriksen
Styremedlem

Mette Kamsvåg
Styremedlem

Maja Adriaensen
Styremedlem

Bjørn Østbø
Styremedlem

Jørgen Andersen
Styremedlem

Lillian Mathisen
Styremedlem

Stein Terje Dahl
Adm. direktør

Årsregnskap 2017

Siva SF

Resultatregnskap

Siva				Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	Note	2017	2016
		DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
413	352	Leieinntekter		210 366	206 877
200 103	209 089	Tilskudd næringsutvikling	1	209 089	200 103
29 645	30 052	Annen driftsinntekt		20 932	31 214
230 160	239 494	Sum driftsinntekter		440 388	438 194
46 044	50 166	Lønnskostnad	2, 3, 4	53 794	50 421
769	315	Avskrivning på varige driftsmidler	5	71 962	66 478
-	-	Nedskrivning av varige driftsmidler	5	19 104	-
184 731	189 032	Annen driftskostnad	1,2	273 843	262 907
231 544	239 513	Sum driftskostnader		418 703	379 807
-1 384	-19	Driftsresultat		21 685	58 387
		FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
113 281	450 936	Inntekt på investering i datterselskap	11	-	-
23	432	Inntekt på investering i tilknyttet selskap	11	459 215	81 758
2 185	-	Renteinntekt fra selskap i samme konsern		-	-
2 010	2 444	Annen renteinntekt		10 505	9 681
5 268	71	Annen finansinntekt	1	4 097	16 104
122 767	453 883	Sum finansinntekter		473 816	107 542
-	-	Verdiendring finansielle instrumenter		-	4 548
7 274	3 525	Nedskrivning av finansielle eiendeler		15 224	7 274
26 398	24 265	Renter og provisjoner statskasselån	8	24 265	26 398
10	1	Annen rentekostnad		30 514	34 547
7 155	5 404	Annen finanskostnad	1	9 156	13 639
40 838	33 195	Sum finanskostnader		79 159	86 406
81 929	420 688	Netto finansresultat		394 657	21 136
80 545	420 669	Ordinært resultat før skattekostnad		416 342	79 523
-	-	Skattekostnad	6	-78	1 412
80 545	420 669	ÅRSRESULTAT		416 420	78 111
		Minoritetenes andel av årsresultatet		-4 249	-2 433
		Majoritetens andel av årsresultatet		420 669	80 545
		OVERFØRINGER			
-141 068	104 443	Overført til/fra annen egenkapital			
74 912	-74 912	Overført til/fra fond			
146 700	391 138	Utbytte			
80 545	420 669	Sum overføringer			

Balanse, eiendeler

Siva				Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	Note	2017	2016
		EIENDELER			
		Anleggsmidler			
		Immaterielle eiendeler			
35 185	35 185	Utsatt skattefordel	6	45 322	47 801
-	-	Goodwill	5	-	-12 741
35 185	35 185	Sum immaterielle eiendeler		45 322	35 061
		Varige driftsmidler			
-	-	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5, 8	1 454 524	1 539 106
839	587	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	5	1 866	1 991
839	587	Sum varige driftsmidler		1 456 390	1 541 097
		Finansielle anleggsmidler			
1 523 010	1 406 965	Investering i datterselskap	11	-	-
99 613	97 055	Investeringer i tilknyttet selskap	11	610 764	699 273
-	-	Lån til tilknyttet selskap		256	599
42 944	34 951	Investeringer i aksjer og andeler	11	36 951	56 694
156	137	Andre fordringer	8	3 007	4 202
1 665 724	1 539 109	Sum finansielle anleggsmidler		650 979	760 769
1 701 748	1 574 881	Sum anleggsmidler		2 152 690	2 336 927
		Omløpsmidler			
		Fordringer			
762	424	Kundefordringer	8	17 032	17 095
243	1 416	Andre fordringer		83 723	10 982
30 684	416 360	Konsernfordringer		-	-
31 688	418 200	Sum fordringer		100 755	28 077
		Investeringer			
52 240	53 101	Finansielle instrumenter	10	53 101	52 240
52 240	53 101	Sum investeringer		53 101	52 240
111 921	154 589	Bankinnskudd, kontanter og lignende	9	878 276	526 797
195 849	625 890	Sum omløpsmidler		1 032 132	607 114
1 897 597	2 200 772	SUM EIENDELER		3 184 822	2 944 040

Balanse, egenkapital og gjeld

Siva				Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	Note	2017	2016
		EGENKAPITAL OG GJELD			
		Egenkapital			
		Innskutt egenkapital			
785 511	785 511	Innskuddskapital	7	785 511	785 511
785 511	785 511	Sum innskutt egenkapital		785 511	785 511
74 912	-	Fond	7	-	74 912
32 628	137 457	Annen egenkapital	7	137 457	32 628
107 540	137 457	Sum opptjent egenkapital		137 457	107 540
		Minoritetsinteresser	7	38 507	40 707
893 050	922 967	Sum egenkapital		961 474	933 757
		Gjeld			
		Avsetning for forpliktelser			
20 177	24 586	Pensjonsforpliktelser	4	24 586	20 177
20 177	24 586	Sum avsetning for forpliktelser		24 586	20 177
		Annen langsiktig gjeld			
700 000	700 000	Statskasselån	8	700 000	700 000
-	-	Gjeld til kredittinstitusjoner	8	927 923	954 396
9 114	6 549	Øvrig langsiktig gjeld	8	6 549	10 274
709 114	706 549	Sum langsiktig gjeld		1 634 472	1 664 670
		Kortsiktig gjeld			
-	-	Gjeld til kredittinstitusjoner	8	-	26 758
1 100	-	Leverandørgjeld		2 633	11 094
-	-	Betalbar skatt	6	1 101	44
3 806	547	Skyldige offentlige avgifter		1 867	6 601
994	-	Kortsiktig konserngjeld		-	-
146 700	391 138	Foreslått utbytte		391 168	146 700
122 656	154 984	Annen kortsiktig gjeld	1	167 522	134 240
275 256	546 669	Sum kortsiktig gjeld		564 290	325 437
1 004 546	1 277 804	Sum gjeld		2 223 347	2 010 283
1 897 597	2 200 772	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		3 184 822	2 944 040

Trondheim, 09.04.2018

I styret for Siva SF

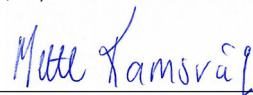
Elisabeth Maråk Støle, styrets leder

Sverre Narvesen, nestleder

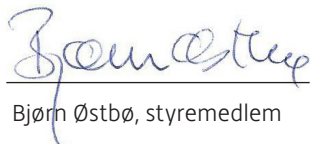
Morten Henriksen, styremedlem

Mette Kamsvåg, styremedlem

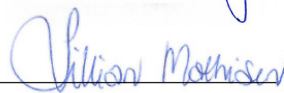
Maja Adriaensen, styremedlem

Bjørn Østbø, styremedlem

Jørgen Andersen, styremedlem

Lillian Mathisen, styremedlem

Stein Terje Dahl, adm. direktør

Noter

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Siva SF med datterselskaper hvor Siva SF har bestemmende innflytelse som følge av juridisk eller faktisk kontroll. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner i alle selskaper som inngår i konsernregnskapet. Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper i konsernet er eliminert. Aksjer i datterselskaper er eliminert i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Dette innebærer at det oppkjøpte selskapets eiendeler og gjeld vurderes til virkelig verdi på kjøpstidspunktet, og eventuell merpris ut over dette klassifiseres som goodwill. For deleide datterselskaper er kun Siva SF sin andel av goodwill inkludert i balansen.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Eierandeler

Eierandel i datterselskap innarbeides i morselskapets regnskap etter egenkapitalmetoden. Større investeringer i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet innarbeides etter egenkapitalmetoden i morselskapets regnskap og i konsernregnskapet. For mindre investeringer i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet anvendes kostmetoden.

Selskapets andel av resultatet i datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert selskap er basert på resultat etter skatt i selskapet med fradrag for eventuelle

avskrivninger på mer-/mindreverdier som skyldes at kostpris på eierandeler var høyere/lavere enn den ervervede andel av bokført egenkapital.

Aksjer hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, er vurdert etter kostmetoden.

Driftsinntekter og kostnader

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet, som normalt vil være leveringstidspunktet for varer og tjenester. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs. at kostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres. Viderefakturering av kostnader til leietakere angående eiendommene er klassifisert som driftsinntekt.

Rentesikring

Selskapet har låneavtaler med flytende rente, og benytter rentebytteavtaler til å endre renten til fast rentesats. Sikringene behandles som regnskapsmessig sikring av flytende rente på egen gjeld, og eventuelle mindreverdier på rentebytteavtalene resultatføres ikke.

Skattekostnad og utsatt skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet. Utsatt skatt avsettes som langsiktig gjeld i balansen. I balansen på konsernet vises utsatt skatt og utsatt skattefordel konsolidert fra mor og datterselskaper.

Siva har vesentlige beløp i skattemessig underskudd til fremføring. Selskapets overskudd består stort sett av tilnærmet skattefrie inntekter i form av resultatandel fra andre selskap og aksjeutbytte. Fordi det er tvil om selskapet kan nyttiggjøre seg det skattemessige underskuddet fullt ut i overskuelig fremtid, har man valgt å ikke oppføre utsatt skattefordel med sitt fulle beløp i regnskapet.

Note 1 Sammensatte poster

Siva		Tilskudd næringsutvikling	Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	2017	2016
123 127	93 762	Overførte programmidler fra foregående år	93 762	123 127
170 738	245 417	Årets bevilgning programmidler	245 417	170 738
293 865	339 179	Disponible programmidler	339 179	293 865
-200 103	-209 089	Anvendt og inntektsført	-209 089	-200 103
93 762	130 090	Overført til senere anvendelse	130 090	93 762

Programmidlene er bevilgninger fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD).

Midler overført til senere anvendelse er balanseført som kortsiktig gjeld. Av kr 130 mill er 42 mill forpliktet til prosjekter med utbetaling i 2018.

Siva		Annen driftskostnad	Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	2017	2016
49 755	67 528	Utvikling næringshager (ekskl. personalkostn., reiser m.v.)	67 528	49 755
102 249	89 694	Utvikling inkubasjon (ekskl. personalkostn., reiser m.v.)	89 694	102 249
7 666	6 996	Andre utviklingskostnader	6 996	7 666
25 061	24 814	Andre kostnader	109 625	103 237
184 731	189 032	Sum annen driftskostnad	273 843	262 907

Note 2 Lønnskostnader, godtgjørelser, revisjonshonorar m.m.

Siva		Lønnskostnad	Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	2017	2016
33 022	35 674	Lønn	38 411	36 180
4 646	5 276	Folketrygdavgift	5 701	5 059
7 181	7 765	Pensjonskostnader (se note 4)	7 810	7 233
1 196	1 451	Andre ytelser	1 872	1 950
46 044	50 166	Sum	53 794	50 421
41	41	Antall sysselsatt i året	47	47

Revisor

Godtgjørelse til Deloitte AS og samarbeidende selskaper ekskl. merverdiavgift fordeler seg slik:

Siva			Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	2017	2016
217	182	Lovpålagt revisjon	418	523
14	-	Andre attestasjonstjenester	32	130
-	11	Skatterådgivning	22	4
230	24	Andre tjenester utenfor revisjonen	24	230
461	217	Sum	496	887

Note 3 Ytelser til styret og ledende ansatte

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.

Styret vil legge følgende retningslinjer frem for avstemning på selskapets foretaksmøte:

"Erklæringen er utarbeidet i tråd med allmennaksjelovens bestemmelser, regnskapsloven, retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige selskaper og i samsvar med Nærings- og fiskeridepartementets forventninger til oppfølging av disse i brev av 18.07.11.

For 2017 har lederlønnspolitikken vært basert på følgende retningslinjer:

Siva legger til grunn en nøktern lederlønnspolitikk, samtidig som man må ha konkurransedyktige betingelser totalt sett. Lønn og øvrig kompensasjon skal reflektere den enkelte medarbeiders ansvarsområde, erfaring og oppnådde resultater. Siva skal ikke være lønnsledende, men inspirerende og meningsfulle oppgaver samt kompetanseutviklende miljøer skal være ledende motivasjonsfaktorer. Det benyttes ikke bonuser eller andre varierende lønnsplåsar. Disse prinsippene søkes også hevdet i selskaper der Siva er medeier.

I tillegg til fast lønn kan ledende ansatte ha naturalytelser som firmabil, avis, forsikringsordning, telefon- og bredbåndsordning. Så langt som mulig søkes det å legge naturalytelsene inn i den faste grunnlønnen.

For administrerende direktør er gjensidig oppsigelsesfrist 6 måneder. Etter nærmere bestemmelser kan administrerende direktør ha rett til sluttvederlag tilsvarende fast lønn i inntil 6 måneder etter utløpet av oppsigelsesfristen. For øvrige ledende ansatte er oppsigelsestiden tre måneder, og det benyttes ikke etterlønnssavtaler.

Styret vedtar årlig lønnsjustering for administrerende direktør. Administrerende direktør fastsetter lønn og øvrige godtgjørelser for ledende ansatte. Justering av fastlønn fastsettes blant annet på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt.

De ovenfor nevnte retningslinjer har blitt fulgt gjennom 2017. Fra 2018 vil lederlønnspolitikken følge de samme retningslinjene som lå til grunn for 2017.

Ytelser til styret		Styrehonorar	
		2017	2016
Beløp i 1000 kroner			
Elisabeth Maråk Støle	Styreleder (07.06 - 31.12.17)	131	-
Sverre Narvesen	Nestleder	157	148
Bjørn Østbø	Styremedlem	141	139
Lillian Mathisen	Styremedlem	141	81
Mette Kamsvåg	Styremedlem	141	139
Morten Henriksen	Styremedlem	141	81
Maja Hvammen Adriaensen	Styremedlem (01.01 - 07.06.17)	82	-
Helene Anker Jebsen	Styremedlem (07.06 - 31.12.17)	59	139
Kristin Reitan Husebø	Styreleder (01.01 - 07.06.17)	93	220
Randi Torvik	Ansattevalgt styremedlem (01.01 - 06.12.17)	129	139
	Avgåtte styremedlemmer	-	119
Samlede godtgjørelser		1 215	1 205

Styreleder og styremedlemmer har ikke mottatt godtgjørelser utover styrehonorar.

Styreleder og styremedlemmer mottar ikke godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre konsernselskaper.

Styreleder og styremedlemmer har ingen rett til særskilte vederlag ved avslutning av styrevervet.

Det er ingen utlån fra selskapet eller andre konsernselskaper til styreleder eller styremedlemmer.

Ytelser til ledende ansatte		Andre godtgjørelser		Samlet godtgjørelse	
		Lønn		2017	2016
Beløp i 1000 kroner					
Espen Susegg	Adm Direktør	1 904	199	2 103	2 102
Kjerstin Spjøtvoll	Direktør	1 236	21	1 257	1 191
Lise Bartnes Aalberg	Direktør	1 328	21	1 350	1 339
Randi Glørstad	Direktør	1 273	19	1 291	1 200
Roy Strømsnes	Direktør	1 145	19	1 164	1 150
Samlede godtgjørelser		6 886	278	7 165	6 982

Ytelsene til administrerende direktør og ledende ansatte består av fast lønn og naturalytelser som firmabil, avis, forsikringsordning og telefon- og bredbåndsordning. Det benyttes ikke bonuser eller andre former for resultatavhengig godtgjørelse.

Ledende ansatte mottar ikke godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre konsernselskaper. Det er ingen utlån fra selskapet eller andre konsernselskaper til administrerende direktør eller øvrige ledende ansatte.

Administrerende direktør Espen Susegg fratradte sin stilling i januar 2018. Det ble inngått avtale om sluttvederlag tilsvarende fast lønn i seks måneder etter utløpet av oppsigelsesfristen. Konstituert administrerende direktør Stein Terje Dahl er innleid på en 9 måneders kontrakt.

Ledende ansatte har lik pensjonsordning som selskapets øvrige ansatte, se note 4.

Kostnadsført pensjon til ledende ansatte		Pensjoner	
		2017	2016
Beløp i 1000 kroner			
Espen Susegg	Adm Direktør	132	171
Kjerstin Spjøtvoll	Direktør	148	210
Lise Bartnes Aalberg	Direktør	293	271
Randi Glørstad	Direktør	138	506
Roy Strømsnes	Direktør	130	249
Samlede godtgjørelser		841	1 407

Note 4 Pensjon

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Siva SF har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse (SPK) som oppfyller disse krav. Ytelser er alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Ordningen dekker ytelser av pensjonsgrunnlag opp til 12G og gir en alders- og uførepensjon på 66 % av pensjonsgrunnlag ved full opptjening. Forøvrig har selskapet avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP) fra 62 år. Pensjonsbetalingene fra SPK er garantert av den norske stat (pensjonsloven §1).

Siva betaler inn en årlig premie til SPK og er ansvarlig for finansieringen av ordningen. Ordningen i SPK er likevel ikke fondsbasert. Det simuleres derfor en forvaltning av fondsmidler («fiktive fond») som om midlene var plassert i statsobligasjoner. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til forfall.

Pensjonsordningen i Statens pensjonskasse (SPK) er lukket for nye ansatte fra og med 1. januar 2017. Sivas nye tjenstepensjonsordning er en innskuddsordning med en innskuddssats på 7 % for pensjonsgivende lønn opp til 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 15 % for pensjonsgivende lønn mellom 7,1G og 12G.

Siva		Sammensetning av periodens pensjonskostnad	Konsern	
2016	2017		2017	2016
		Beløp i 1000 kroner		
5 244	3 919	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	3 919	5 244
2 649	2 506	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	2 506	2 649
-2 725	-2 442	Avkastning på pensjonsmidler	-2 442	-2 725
745	574	Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnaden	574	745
7	1 479	Resultatført estimeringsstap/(gevinst)	1 479	7
757	-	Resultatført avkortning/oppgjør i perioden	-	757
503	1 729	Andre pensjonskostnader (innskuddsordning m.m.)	1 774	555
7 181	7 765	Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	7 810	7 233

Siva		Balanse	Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Beløp i 1000 kroner	31.12.2017	31.12.2016
-120 809	-124 810	Påløpte pensjonsforpliktelser	-124 810	-120 809
82 165	85 132	Pensjonsmidler (til markedsverdi)	85 132	82 165
-5 449	-5 595	Periodisert arbeidsgiveravgift	-5 595	-5 449
23 915	20 687	Ikke resultatført virkning av estimatavvik	20 687	23 915
-20 177	-24 586	Balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	-24 586	-20 177

Siva		Antall personer omfattet av ordningen	Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	2017	2016
41	29	Aktive	29	41
16	18	Pensjonister	18	16
57	47	Totalt	47	57

Siva		Økonomiske forutsetninger	Konsern	
2016	2017		2017	2016
2,10 %	2,30 %	Diskonteringsrente	2,30 %	2,10 %
2,25 %	2,50 %	Lønnsregulering	2,50 %	2,25 %
2,00 %	2,25 %	G-regulering	2,25 %	2,00 %
1,25 %	1,50 %	Pensjonsregulering	1,50 %	1,25 %
5,00 %	5,00 %	Frivillig avgang	5,00 %	5,00 %
3,00 %	4,00 %	Forventet avkastning	4,00 %	3,00 %
10,00 %	10,00 %	Korridor for estimatavvik	10,00 %	10,00 %

Note 5 Varige driftsmidler

Siva						
Beløp i 1000 kroner	Goodwill	Tomter	Ferdige bygg	Bygg under oppføring	Driftsløsøre, inventar o.l	Sum
Anskaffelseskost 01.01					4 183	4 183
Tilgang i året					63	63
Avgang i året					-	-
Anskaffelseskost 31.12					4 246	4 246
Akkumulerte avskrivninger 31.12					3 659	3 659
Akkumulerte nedskrivninger 31.12					-	-
Mottatte investeringstilskudd 31.12					-	-
Balansført verdi pr. 31.12					587	587
Årets avskrivninger					315	315
Avskrivningssatser					10-33 %	
Avskrivningsplan: Lineær						
Årets nedskrivninger					-	-
Årlig leie av ikke balansførte driftsmidler	-	-	4 486	-	312	4 798

Konsern						
Beløp i 1000 kroner	Goodwill	Tomter	Ferdige bygg	Bygg under oppføring	Driftsløsøre, inventar o.l	Sum
Anskaffelseskost 01.01	-16 987	68 327	2 757 215	36 817	10 370	2 855 742
Tilgang i året	-	770	75 891	43 804	482	120 947
Avgang i året	-	-2 203	-129 337	-36 817	-2 067	-170 424
Anskaffelseskost 31.12	-16 987	66 894	2 703 768	43 804	8 785	2 806 264
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-4 247	-	939 680	-	6 919	942 352
Akkumulerte nedskrivninger 31.12	-12 741	-	406 631	-	-	393 890
Mottatte investeringstilskudd 31.12	-	-	13 631	-	-	13 631
Balansført verdi pr. 31.12	-	66 894	1 343 826	43 804	1 866	1 456 390
Årets avskrivninger	-	-	71 355	-	607	71 962
Avskrivningssatser	20 %	0 %	2-10 %	0 %	10-50 %	
Avskrivningsplan: Lineær						
Årets nedskrivninger	-12 741	-	31 844	-	-	19 104
Årlig leie av ikke balansførte driftsmidler	-	-	4 486	-	312	4 798

Note 6 Skatt

Siva		Årets skattekostnad fremkommer slik:	Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	2017	2016
-	-	Betalbar skatt	11 306	12 071
-1 396	-	Endring i utsatt skatt	-13 354	-12 156
-	-	Virkning av endring i skatteregler	1 971	1 992
-	-	Effekt av fusjon	-	-1 890
-	-	Endring skatt tidligere år	-	-
1 396	-	Skatt av konsernbidrag ført direkte mot egenkapital	-	1 396
-	-	Skattekostnad	-78	1 412

Siva		Betalbar skatt i balansen	Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	2017	2016
-	-	Årets betalbare skattekostnad	11 306	12 071
-	-	Skatt på avgitt konsernbidrag	-10 205	-12 026
-	-	Betalbar skatt i balansen	1 101	44

Siva		Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	2017	2016
80 545	420 669	Årsresultat før skatt	416 342	79 523
20 136	100 961	Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats	99 922	19 881
		Skatteeffekten av følgende poster:		
-26 465	-106 228	Permanente forskjeller	-104 352	-23 740
3 467	3 738	Endring ikke utlignet forskjeller	6 125	1 778
-	-	Effekt av fusjon	-3 148	-
1 466	1 530	Virkning av endr. i skatteregler og -satser	2 353	2 098
-	-	Endring skatt tidligere år	-978	-
1 396	-	Skatt av konsernbidrag ført mot egenkapital	-	1 396
-	-	Skattekostnad	-78	1 412
0 %	0 %	Effektiv skattesats	0 %	2 %

Siva		Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt/utsatt skattefordel	Konsern	
2016	2017		2017	2016
		Beløp i 1000 kroner		
-3 131	-2 474	Driftsmidler	-223 761	-222 816
-1 170	-	Omløpsmidler	-2 585	-6 435
-16 657	-13 326	Gevinst - og tapskonto	-9 192	-27 369
-949	-649	Avsetning til forpliktelser	-649	-3 499
-20 177	-24 586	Netto pensjonsforpliktelse	-24 586	-20 177
-	-	Andre forskjeller	-5 319	-9 887
-54 364	-76 186	Avskåret rentefradrag til fremføring	-85 263	-63 440
-285 834	-287 010	Underskudd til fremføring	-488 156	-502 946
-382 282	-404 231	Sum	-839 512	-856 569
235 678	251 253	Forskjeller som ikke utlignes	642 460	657 396
-146 604	-152 979	Grunnlag utsatt skatt/skattefordel	-197 053	-199 172
-35 185	-35 185	Utsatt skatt/ skattefordel (-)	-45 322	-47 801

I enkelte datterselskaper er skattereduserende midlertidig forskjell mellom regnskaps- og skattemessige verdier knyttet til anleggsmidler høye. I tillegg er det foretatt nedskrivning av bygg. Forskjellene her antas å reversere så langt inn i fremtiden at det anses i samsvar med god regnskapsskikk å ikke foreta utligning.

Note 7 Egenkapital

Morselskap				
Beløp i 1000 kroner	Aksjekapital	Fond	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01	785 511	74 912	32 628	893 050
Årets resultat		-74 912	495 581	420 669
Avsatt utbytte			-391 138	-391 138
Endring balanseførte merverdier TS og DS			386	386
Egenkapital 31.12	785 511	-	137 457	922 967

Statsforetaket Siva eies 100 % av Det Kongelige Nærings- og fiskeridepartement (NFD).

Konsern - Endring i annen egenkapital for majoritet	
Beløp i 1000 kroner	Annent egenkapital
Annent egenkapital 01.01	107 540
Årets resultat	420 669
Avsatt utbytte	-391 138
Endring balanseførte merverdier TS og DS	386
Opptjent egenkapital 31.12	137 457

Endring i minoritetsinteresser	
Beløp i 1000 kroner	Annent egenkapital
Minoritetsinteresser 01.01	40 707
Årets resultat	-4 249
Avsatt utbytte til minoritet	-30
Tilgang/avgang datterselskap	2 079
Minoritetsinteresser 31.12	38 507

Note 8 - Fordringer, pantstillelser, garantier, gjeld og rentesikring

Fordringer med forfall senere enn ett år	Morselskap		Konsern	
	2017	2016	2017	2016
Beløp i 1000 kroner				
Andre fordringer	137	156	3 007	4 202

Pantstillelser og garantier			
Beløp i 1000 kroner		2017	2016
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner		927 923	954 396
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner		-	26 758
Sum		927 923	981 153
Balanseført verdi av eiendeler pantsatt for egen gjeld		1 428 535	1 467 128
Kundefordringer		16 440	16 726
Sum		1 444 975	1 483 854

Siva Eiendom Holding AS er selvskyldnerkausjonist for datterselskap i konsernets eiendomsfinansiering i bank. Pr. 31.12 var samlet lånesaldo 714 938.

Siva Eiendom Holding AS har avgitt kausjoner på til sammen 1 120 000 overfor finansinstitusjoner knyttet til eiendom eid av datterselskap og tilknyttede selskap.

Siva Eiendom Holding AS har som aksjonær i Koksa Eiendom AS forpliktet seg til å tilføre selskapet kapital. Koksa Eiendom AS har i 2017 realisert det vesentligste av sine eiendeler. Ved avtaler inngått i forbindelse med realisasjon av eiendelene har Koksa Eiendom AS avgitt garantier som kan innebære fremtidige forpliktelser og ansvar for selskapet. Eierne av Koksa Eiendom AS har i den forbindelse forpliktet seg til å tilføre selskapet kapital. Siva Eiendom Holding sin andel av forpliktelsen utgjør 111 MNOK per 31.12.17 og vil nedtrappes frem til januar 2024.

Gjeld og rentesikring

Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt:	Morselskap		Konsern	
	2017	2016	2017	2016
Beløp i 1000 kroner				
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	410 945	13 801

Forfallsstruktur konsern						
Beløp i 1000 kroner	2018	2019	2020	2021	2022	Etter 2022
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	81 770	48 770	258 280	37 161	90 997	410 945

Gjennomsnittlig rente for langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner er 2,5 prosent pr. 31.12.

57 prosent av langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner gjelder leieforhold hvor leien reguleres i henhold til endringer i markedsrenten. For resterende del av konsernets langsiktige gjeld til kredittinstitusjoner har Siva Eiendom Holding AS selv risikoen for endringer i rentenivå.

38 prosent av total gjeld (eks. utbytte) er sikret gjennom rentebytteavtaler med en snitt durasjon på 7 år.

Beløp	Startdato	Utløpsdato	Betaler rente	Mottar rente	Markedsverdi 31.12
25 000	09.2011	09.2018	3,27 %	3 mnd Nibor	-456
20 000	12.2008	12.2018	4,59 %	3 mnd Nibor	-748
46 000	11.2017	12.2019	1,20 %	3 mnd Nibor	-170
46 000	11.2017	12.2021	1,73 %	3 mnd Nibor	-796
46 000	11.2017	12.2023	1,96 %	3 mnd Nibor	-1 207
46 000	11.2017	12.2025	2,23 %	3 mnd Nibor	-1 948
46 000	11.2017	12.2027	2,40 %	3 mnd Nibor	-2 567
46 000	11.2017	12.2029	2,56 %	3 mnd Nibor	-3 336
46 000	11.2017	12.2031	2,70 %	3 mnd Nibor	-4 239
367 000					-15 466

Det er i 2017 foretatt en restrukturering av flere rentebytteavtaler. Overkurs på avtalene er blitt fordelt ut på 7 nye avtaler med ulik løpetid gjennom et påslag i rentene.

Statskasselån

Det er vedtektsfestet at Siva SF kun kan oppta lån i statskassen. Fra 2007 har lånerammen i statskassen vært 700 000. Innenfor lånerammen kan Siva ta opp nye lån samt refinansiere eksisterende lån ved forfall. Det er således ingen refinansieringsrisiko knyttet til statskasselånene. Etter lånetransaksjoner i 2017 var opplåningen i statskassen som følger pr 31.12.17:

Forfall	Beløp
15.05.2019	95 000
25.05.2021	155 000
24.05.2023	70 000
14.03.2024	55 000
13.03.2025	60 000
19.02.2026	50 000
19.02.2026	215 000
	<hr/>
	700 000

Låneopptakene i statskassen har sin basis i Statens egne innlån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Hvert låneopptaks rente er fast over lånets løpetid. Siva kan velge å innfri disse lånene før de forfallstidspunkter som er angitt ovenfor. I tillegg til rentebetjening er Siva pålagt å betale en låneprovisjon til Staten på 1,0 prosent av årlig gjennomsnittlig lånesaldo. Gjennomsnittlig rente inklusive låneprovisjon for statskasselånene var 3,40 prosent per 31.12.17.

Øvrig langsiktig gjeld

For statsforetaket gjelder beløpet netto utbetalt overkurs ved låneopptak i statskassen (kursreguleringsfond). For det enkelte lån fordeles over- eller underkurs over lånets løpetid og inntekt- eller kostnadsføres i samsvar med dette.

Note 9 - Bankinnskudd (Beløp i hele tusen)

I posten for bankinnskudd inngår egen konto for bundne skattetrekkmidler for Siva SF med 2 500.

Note 10 - Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi etter regnskapsloven § 5-8.

	Anskaffelseskost	Markedsverdi	Periodens resultatførte verdiendring
Beløp i 1000 kroner			
Pengemarkedsfond	52 240	53 101	-39

Note 11 - Aksjer

Siva SF – Datterselskaper			
Beløp i 1000 kroner			
Selskapets navn	Siva Eiendom Holding AS	Siva International AS	Sum datterselskaper
Forretningskontor	Trondheim	Trondheim	
Eierandel/ Stemmeandel	100,00 %	100,00 %	
Anskaffelseskost	1 445 667		1 445 667
Mer- / mindreverdi som avskrives	-22 900		-22 900
Beregning av årets resultatandel			
Andel årets resultat	449 362		449 362
Estimatavvik			
Avskrivning merverdier	1 574		1 574
Årets resultat	450 936		450 936
Beregning av balanseført verdi			
Balanseført verdi 01.01	1 517 746	5 265	1 523 010
Tilgang/avgang i perioden		-2 431	-2 431
Årets resultatandel	450 936		450 936
Utbytte/ Konsernbidrag	-562 102		-562 102
Korr. balanseført verdi	386	-2 833	-2 447
Innbetalt / tilbakebetalt egenkapital			
Balanseført verdi 31.12	1 406 965		1 406 965

Siva SF – Tilknyttede og felleskontrollerte selskaper

Selskap	Eierandel	Anskaffelseskost	Balanseført
Beløp i 1000 kroner			
Innoventus Sør AS	46,60 %	6 133	4 744
Halti Næringshage AS	43,17 %	304	304
Nordfjordeid Næringshage AS	39,29 %	167	0
Rogaland Kunnskapsinvest AS	37,93 %	5 500	4 000
Microtech Innovation AS	35,43 %	1 800	800
Fjordhagen AS	33,33 %	106	-
Inkubator Ås AS	33,33 %	150	150
Hermetikken Kultur næringshage AS	32,59 %	216	216
Sørlandssporten Næringshage AS	32,50 %	325	325
Senja Næringshage AS	32,29 %	201	201
Næringshagen i Odda AS	30,93 %	155	-
Landsbyen Næringshage AS	30,58 %	500	-
OsloTech AS	30,49 %	19 994	19 994
Hedmark Kunnskapspark AS	30,41 %	3 250	3 250
Kystinkubatoren AS	30,00 %	303	303
Gulen og Masfjorden Næringshage AS	29,63 %	202	-
T:Lab AS	29,52 %	2 713	1 638
Oslo Cancer Cluster Incubator AS	29,06 %	2 029	750
Næringshage Nord AS	28,85 %	425	-
Kunnskapsparken Helgeland AS	28,69 %	3 518	3 518
Sognefjorden Næringshage AS	28,33 %	343	343
Sentrum Næringshage AS	27,95 %	2 465	-
Kværnhuset Industri-inkubator AS	26,67 %	402	-
Skåppå Kunnskapspark AS	26,64 %	603	300
Hallingdal Næringshage AS	26,27 %	550	550
Sintef Raufoss Manufacturing - Kongsvinger AS	25,64 %	253	-
Kunnskapsparken Bodø AS	25,32 %	2 010	2 010
Ryfylke Næringshage AS	25,32 %	500	500
Nordkappregionen Næringshage AS	25,00 %	255	255
Smart Innovation Norway AS	24,92 %	2 609	500
Odal Næringshage Utvikling AS	24,86 %	303	-
Gulen og Masfjorden Utvikling AS	24,79 %	3 835	3 835
Sunnmøre Kultur næringshage AS	24,39 %	50	50
Magnor Næringshage AS	24,38 %	79	-
Namdalsregionen AS	24,36 %	502	502
Hammerfest Næringsinvest AS	24,19 %	3 930	3 930
Nordhordland Næringshage AS	24,19 %	150	150
ÅKP Blue Innovation Arena AS	24,04 %	3 000	1 000
ÅKP AS	23,95 %	2 030	2 030
Kjeller Innovasjon AS	23,87 %	11 015	10 000
Solør Næringshage AS	23,08 %	131	-0
Norinova Technology Transfer AS	22,80 %	9 303	9 303
Næringshagen i Orkdalsregionen AS	22,39 %	250	250
Protomore Kunnskapspark AS	22,35 %	3 232	3 232
Suldal Vekst AS	22,22 %	200	200
Norut Northern Research Institute AS	21,74 %	8 250	6 000

Selskap	Eierandel	Anskaffelseskost	Balanseført
Vindel AS	20,23 %	1 019	1 019
Telemark Næringshage AS	20,20 %	100	100
Føniks Næringshage AS	20,00 %	200	200
Industriutvikling Vest AS	20,00 %	500	500
Ipark AS	20,00 %	13 498	10 000
Næringshagen i Hardanger AS	20,00 %	105	105
Sum		119 662	97 055

Andre aksjer

Selskap	Eierandel	Anskaffelseskost	Balanseført
Beløp i 1000 kroner			
RMMC AS	100,00 %	40	40
Kongsberg Innovasjon AS	19,05 %	2 500	2 500
Papirbredden Innovasjon AS	19,01 %	1 125	-
Leiv Eiriksson Nyskaping AS	18,97 %	9 141	7 101
Stryn Næringshage AS	18,18 %	147	-
Forskningsparken i Narvik AS	17,87 %	2 000	-
Næringshagen på Voss AS	17,86 %	150	150
Sør-Østerdal Næringshage AS	17,30 %	95	95
Industriinkubatoren Proventia AS	16,67 %	750	750
Kirkenes Næringshage AS	16,67 %	173	173
Proneo AS	16,23 %	252	252
Pro Barents AS	16,01 %	3 961	3 261
Lister Nyskaping AS	15,79 %	585	-
Valdres Næringshage AS	15,74 %	504	-
Kunnskapsparken i Sogn og Fjordane AS	15,27 %	1 000	1 000
Linken Næringshage AS	15,22 %	35	-
Pan Innovasjon AS	15,14 %	438	-
NTNU ACCEL AS	14,56 %	3 200	-
Buskerud Næringshage AS	14,09 %	103	103
Nasjonalparken Næringshage AS	13,89 %	100	100
Komm-In AS	13,58 %	4 400	3 500
Bergen Teknologioverføring AS	13,56 %	5 500	3 000
Total Innovation AS	13,51 %	22	22
Kunnskapsparken Nord AS	13,47 %	3 236	3 236
Lindesnesregionen Næringshage AS	13,12 %	502	202
Fabrikken Næringshage AS	13,04 %	153	0
Rørosregionen Næringshage AS	12,34 %	263	146
Trøndersk Kystkompetanse AS	12,05 %	255	-
Aksello AS	11,43 %	202	202
Sarsia Development AS	11,04 %	15 461	5 600
SINTEF Raufoss Manufacturing AS	10,03 %	903	817
Akershus Teknologifond AS	5,63 %	1 900	1 900
Tindved Kulturhage AS	4,53 %	750	600
Atheno AS	4,35 %	502	200
Sum		60 349	34 951

Datterselskaper

Beløp i 1000 kroner					Beregning av årets resultatandel	
Selskapets navn	Forretnings- kontor	Eierandel/ Stemme- andel	Anskaffelses- kost	Mer- / mindreverdi som avskrives	Andel årets resultat	Estimat- avvik
Fakkelgården AS	Trondheim	100,00 %	17 126		2 773	
Siva Eiendom Utland AS	Trondheim	100,00 %	35 100		-1 449	
Siva Industrianlegg AS	Trondheim	100,00 %	149 553		19 294	
Siva Kjeller Eiendom AS	Trondheim	100,00 %	43 872	1 034	4 688	
Siva Kongsvinger Eiendom AS	Trondheim	100,00 %	40 006		-1 510	
Siva Lista Eiendom AS	Trondheim	100,00 %	29 091		1 712	
Siva Melhus Eiendom AS	Trondheim	100,00 %	13 864	4 667	34	
Siva Moelv Næringspark AS	Trondheim	100,00 %	24 486		-919	
Siva Narvik Eiendom AS	Trondheim	100,00 %	190 624		-1 639	
Siva Tromsø Eiendom AS	Trondheim	100,00 %	73 622		12 238	
Siva Åndalsnes Eiendom AS	Trondheim	100,00 %	31 733	7 989	2 296	
Sivafjorden Eiendom AS	Trondheim	100,00 %	136 260		-1 512	
Siva Åmot Eiendom AS	Trondheim	90,10 %	38 512	10 439	-56	
Herøya Næringspark AS	Porsgrunn	88,00 %	140 450		-33 249	
Siva Selbu Eiendom AS	Trondheim	66,67 %	2 106		49	
Siva Verdal Eiendom AS	Trondheim	54,00 %	15 666		410	
Siva Barents Kunnskapspark Eiendom	Trondheim	51,00 %	765		-36	
Sum datterselskaper			982 835	24 129	3 124	

		Beregning av balanseført verdi						
Avskrivning merverdier	Årets resultat	Balanseført verdi 01.01	Tilgang/ avgang i perioden	Årets resultat-andel	Utbytte/ Konsern-bidrag	Korr. balanseført verdi	Innbetalt / tilbakebetalt egenkapital	Balanseført verdi 31.12
	2 773	43 270		2 773	-1 893			44 150
	-1 449	17 350		-1 449	10 490	138		26 529
	19 294	192 360	-16 617	19 294	-13 319	6 399		188 117
-23	4 665	49 504		4 665				54 169
	-1 510	53 596		-1 510	-847			51 240
	1 712	34 246		1 712	-3 139			32 819
-259	-225	13 067		-225	-237			12 605
	-919	9 550		-919	683	9		9 322
	-1 639	-44 473	16 617	-1 639		-6 399	58 900	23 006
	12 238	113 098		12 238	-11 710			113 626
-340	1 956	12 237		1 956	-907		20 500	33 786
	-1 512	-66 265	-3 055	-1 512	17 891	-783		-53 724
-435	-491		12 653	-491	-299	3	25 859	37 725
12 741	-20 508	121 986		-20 508				101 478
	49	2 497		49				2 547
	410	21 370		410				21 779
	-36			-36		-3	765	726
11 683	14 808	573 392	9 598	14 808	-3 287	-636	106 024	699 899

SIVA Eiendom Holding AS
Noteopplysninger aksjer – Tilknyttede selskaper og andre aksjer

Beløp i 1000 kroner					Beregning av årets resultatandel	
Selskapets navn	Forretnings- kontor	Eierandel/ Stemme- andel	Anskaffelses- kost	Mer- / mindreverdi som avskrives	Andel årets resultat	Estimat- avvik
Astafjord Industrier AS	Gratangen	35,71 %	2 500		12	128
Aurland Ressursutvikling AS	Aurland	47,39 %	35 516		30 692	-1 861
Blått Kompetansesenter Eiendom AS	Frøya	40,00 %	5 600		1 165	136
Coastbase Nordland AS	Alstadhaug	34,00 %			-2 250	
Halden Utvikling AS	Halden	20,00 %	4 001		527	-11
Koksa Eiendom AS	Bærum	37,11 %	225 579		425 774	9 534
Kunnskapsparken Alta AS	Alta	25,00 %	8 004		-55	-25
Kunnskapsparken Eiendom AS	Molde	34,00 %	1 662		333	-67
Lofoten Utvikling AS	Vågan	46,53 %	24 371		-942	836
Longum Næringspark AS	Arendal	37,17 %	7 489		352	-127
Magnorgården AS	Eidskog	30,26 %	700		6	-20
Marineholmen Forskningspark AS	Bergen	20,52 %	99 501	4 569	2 576	-421
NMK Holding AS	Ålesund	40,00 %	57 968	7 789	-116	192
NØK Energi Eiendom AS	Tynset	34,15 %	17 500	1 508	683	14
Oslo Cancer Cluster Innovasjonspark AS	Oslo	23,44 %	43 146	3 012	2 389	256
Siva Sunnmøre AS	Herøy	49,00 %	3 917		342	303
Storhamargata Eiendom AS	Hamar	33,40 %	21 316	4 508	815	7
Stortorget 1 AS	Tromsø	30,00 %	31 527		1 694	201
Sunndal Næringseiendom AS	Sunndal	26,78 %	7 037		-39	-57
YSPB AS	Porsgrunn	25,00 %				
Sum tilknyttede selskaper			597 334	21 385	463 959	9 020
Innvik Næringspark AS	Stryn	9,80 %	1 000			
Norsun AS	Oslo	3,64 %	11 699			
Visnes Industripark AS	Stryn	10,00 %	1 000			
Sum andre aksjer			13 699			

		Beregning av balanseført verdi						
Avskrivning merverdier	Årets resultat	Balanseført verdi 01.01	Tilgang/ avgang i perioden	Årets resultat-andel	Utbytte/ Konsern-bidrag	Korr. balanseført verdi	Innbetalt / tilbakebetalt egenkapital	Balanseført verdi 31.12
	140	2 257		140				2 396
-1 105	27 726	105 744		27 726	-6 987			126 482
	1 301	5 598		1 301				6 899
2 250		-2 132	-9 869			12 001		
	516	5 101		516				5 616
-15 356	419 953	127 653		419 953	-503 835		-35 644	8 126
	-80	8 487		-80	-250			8 157
	266	1 145		266				1 411
	-105	8 785		-105				8 680
	226	7 335		226				7 560
	-14	382		-14				368
-250	1 906	142 055		1 906	-2 763			141 198
-169	-94	69 398		-94				69 304
-62	635	13 283		635				13 918
-65	2 580	41 116	3 146	2 580				46 842
	645	5 364		645	-494			5 516
-105	717	21 129		717				21 847
266	2 161	29 698		2 161				31 859
400	304	7 224		304				7 528
			-8			8		
-14 195	458 783	599 621	-6 731	458 783	-514 328	12 008	-35 644	513 709
		1 000						1 000
		11 699				-11 699		
		1 000						1 000
		13 699				-11 699		2 000

Kontantstrømanalyse

Siva			Konsern	
2016	2017	Beløp i 1000 kroner	2017	2016
		KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
80 545	420 669	Resultat før skattekostnad	416 342	79 523
-2 819	-	Periodens betalte skatt	-33	-3 155
-	-	Gevinst/tap ved salg av driftsmidler	-2 058	-7 405
1 491	3 960	Gevinst/tap ved realisasjon av aksjer	-1 491	-8 049
769	315	Ordinære avskrivninger	71 962	66 478
-	-	Nedskrivning av driftsmidler	19 104	
8 024	4 695	Nedskrivning aksjer og lån (reversert)	16 612	8 024
-	-	Tilbakeført inntektsført interngevinst datter	-330	-21
80	338	Endring kundefordringer	63	-604
-1 481	-1 100	Endring leverandørgjeld	-8 461	-2 830
1 866	4 409	Netto endring pensjonsforpliktelser	4 409	1 866
-113 304	-451 367	Tilbakeført resultat EK-metoden aksjer i DS/TS	-459 215	-81 758
-	-	Netto endring andre avsetninger for forpliktelser	-	-
-25 755	30 231	Endring i andre tidsavgrensningposter	-44 697	-25 684
-50 584	12 148	Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	12 206	26 386
		KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
-	-	Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	71 730	45 393
-23	-63	Utbetaling ved investering varige driftsmidler	-80 367	-152 106
20 313	9 187	Innbetaling ved salg av aksjer	46 395	94 905
-128 023	-2 027	Utbetaling ved investering aksjer	-14 984	-24 694
-107 733	7 098	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	22 774	-36 501
		KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
50 000	215 000	Innbetalinger nye statskasselån	215 000	50 000
-50 000	-215 000	Utbetalinger statskasselån	-215 000	-50 000
-4 094	-2 565	Kursregulering statskasselån	-2 565	-4 094
-	-	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	727 344	57 918
-	-	Utbetaling ved innfrielse av langsiktig gjeld	-738 225	-8 100
-	-	Utbetaling ved avdrag på langsiktig gjeld	-59 809	-85 609
-44	-	Utbetaling nedbetaling kortsiktig gjeld konsern	-	-
120 000	-	Endring langsiktig fordring konsern	-	-
919	19	Netto endring andre kort- og langsiktige fordringer	1 539	11 939
-	-	Innbetalt ny egenkapital	-	-
-	-	Andre endringer i egenkapital gjennom året	-	-
-	-	Endring likviditet pga. avgang konsernselskap	20 288	-4 466
-	-	Endring fordringer og gjeld ved avgang konsernselskap	729	-2 759
36 095	26 398	Mottatt konsernbidrag	-	-
249	147 132	Mottatt utbytte	514 760	160 943
-	-146 700	Utbetaling av utbytte	-146 700	-
153 124	24 284	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	317 361	125 771
-5 193	43 530	Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	352 340	115 655
169 353	164 161	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	579 037	463 381
164 161	207 690	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	931 377	579 037

Til foretaksmøtet i Siva – Selskapet for industrivekst SF

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Siva – Selskapet for industrivekst SFs årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 420 669 000 og et overskudd i konsernregnskapet på kr 416 420 000. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Siva – Selskapet for industrivekst SF per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Siva – Selskapet for industrivekst SF per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Trondheim 24. april 2018
Deloitte AS

Per Kr. Forseth
statsautorisert revisor

